

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:

Közép- és Nyugat-Európa:		Vidék:	
Égész évre	12 korona	Égész évre	20 korona
Félévre	6 -	Félévre	10 -
Negyed évre	3 -	Negyed évre	5 -
Egy hónapra	1 -	Egy hónapra	2 -

A szerkesztésért felelős
K u t a s i I m r e
kiadó s iaptulajdonos

Szerkesztőség Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltetb arszámnas mellet vétetnek fo

A nőkérdés.

— Két czikk. —

Debreczen május 22.

II.

Érdekes példa erre nézve Amerika. Amerika a feminizmus, a nőbálványozás hazája s e részben a francziákon tultesznek. A nőt kimélik ott a durvább munkától, ez által a nőnek alkalmá s ideje van önmagát képezni. Ha a nő mint anya intelligens, leánygyermeknei nevelésének oly irányt szabhat, mely alkalmassá teszi azokat oly hivatások betöltésére melyek nálunk még ismeretlenek. De nem rég oly hírek voltak olvashatók Amerikából hogy ott a nőket összeférhetlenségük miatt férfiakkal kezdik pótolni a hivatalokban. A női természetnek ily általános megrosszabodását mi okozhatta ott, erre a választ persze a helyi viszonyokat ismerők bírnák csak megadni.

Németországban, speczial Berlinben a nők alkalmaztatása a kenyérkereseti pályákon rendkívül elterjedt. Miután ott nők mint házi cselédek nem igen alkalmaztának, az önfentartás más pályák felé tereli, már a legszegényebb leányokat is. Ilyenekül kínálkoznak a különféle elárusító helyek. Irodákban is elegendő alkalmaztattak. De jobb helyeken nem alkalmazzák őket. Ennek az az oka, mert a férfiakkal egy

helyütt dolgozva, a németeknek amugy is érzelgős szeretkezésre hajló természetük miatt, ezen együttlét mellett a munkát sürűn enyelgés váltja fel s a munka nem folyhat elég serényen.

A nők alkalmaztatása a kenyérkereseti pályákon a közérkölcösiségre befolyást alig gyakorolhat. Az erkölcsök idő és hely szerint változhatnak; de azt kimondani, hogy a női emancipáció az erkölcsök javulását vagy rosszabbulását előmozdítaná, nyilván nem lehet.

Bár a nők törekvése önmagukat föntartani a férfiaknak a nőszüléstől való tartozkodásának következménye, de viszont serkentőleg hat a nőszülésre, mert könnyebben elhatározta magát a férfi egy oly nőt elvenni, kiről látja, hogy elhalálozása esetén a hátramaradt család a nőben családfelelőst találhat.

Másrészt a magát föntartó legszegényebb nő is nyílt homlokkal nyujthat jobbot a gazdag leányra is számot tartó férfinak: mert nem követ el érdekházasságot; hisz nem szorult arra, hogy biztos kenyérkeresetét elhagyva, a mellett függetlenségét feláldozva, férjhez menjen.

Lehet, hogy sokaknak a női emancipáció, a nőknek a férfiakat megillető életpályákon való térfoglalása nem tetszik, mert egyrészt elvonja őket tulajdonképeni élethivatásuktól s versenyre kellnek a fér-

fiakkal. De vajjon ki tudja a nőkérdést, a hol a szociális viszonyok az előtérbe hozták, jól megoldani? Mit csináljon a nő, ki szegény, s a szokott női életpályák a verseny folytán megélhetést nem biztosítanak? Ha elég erős versenyre kél a férfival. S miért ne tegye? A megélhetés joga a férfit és nőt egyaránt megilletik.

Jó az, ha a nő, akár szegény, akár gazdag oly kiképzést nyer mely lehetővé teszi valamely gyakorlati életpálya betöltésére. Ez még nem jelent tulmiveltséget, tulfinomulást.

A valóban művelt nő akkor, midőn független, vagy akkor, midőn a férfi hű kísérője, a család gondozója, egyiránt nagyra becsülendő.

A reformátor.

Debreczen, máj. 22.

Az új század problémája: arányba hozni a munkát és a vagyont. Az ellentétek nagyok és élesek. A vagyon kibérli a munkát. Így a munka a vagyon szolgája. A vagyon napról-napra gyarapszik, a munkaerő napról napra fogy.

A vagyon elszaporodása hatalmat, zsarnokot nevel. A munka kizsárolása — forradalomra vezet. A két ellentét végre is összehacsap! Ki hártja el a társadalmat megrendítő összeütközést, ki menti meg a czi-

Tárcza.

Népdal.

(Betyár legény talpig vasban melódiára.)

Sir a lelkem fáj a szívem
Te utánad, drága kincsem.
S meg-meg állok ablakodnál,
Ha most látnál megsiratnál,
De jéggé fagyott a szived,
Elfelejtéd igaz hived...
Hiába már minden sirás:
Bubánatom hideg sirt és
Én mellém —.

S minek siratsz édes anyám?
Könnyes szemmel mért nézel reám?
Ha siró szemeid látom:
Rám szakad a bubánatom.
Mért nem tettél kis koromba
Gyöngyvirágos koporsóba?...
Nem sirnánk most mind a ketten:
Vigasztalt volna az Isten
Téged is!

Eröss Kálmán.

A kubikos.

Irta: Kazár Emil.

A rác z faluban mindenki a ház elé állt, mikor a vasuton érkezett kubikosok mentek ki a Tiszához,

Kemény, erős emberek. Egyik sincs egymagára, de csak úgy, mint a huszár akihez hozzátartozik a ló, melyen nyargal. Ezekhez meg a targoncza, melyet tol. Rajta a fürtös bunda, az összegöngyölt gyékény. Kilátszik ezekből a szerszám nyele, csákányé, kapáé. Alól a metye-motyó, tisztaváltásra való fehérnemű, serpenyő, zacskóban tarhonya, papirosban szalonna, vizeskorsó, meg a csizma, mert mezitláb az ördög jár. A bunda mindig jó, aludni rajta főképpen. A gyékény meg a fedél; kivált kenyeres pajtásával összetűzve, szél, eső ellen mindig hajlék.

Amint a falun keresztül egymás után tolják a targoncztát és mennek odább, a pirosított képű rác asszonyok nagyon nézik őket. A lányok is ernyőnek teszik a kezüket a szemük felé. Az emberek hasonlóképpen kiállnak, ki az ajtaja elé, ki a pálinkás bolt elé. Dörmögnek, káromkodnak, hogy ezeket az ördög hozta a nyakukra.

Mennek a Tiszaszélre. Salamon hamar befog a szamarával, kosarakba rakja a butykost, czilindert, avas szalonnát, vöröshagymát, zöld paprikát, amennyit bír. Koczog utánuk.

A kubikosok egy domboson pözna fölé feszítik a gyékényt, alá terítik a bundát. Megvan a szállás. A rácz tamburás este már ott pöngeti az aczél hurt, s a levegő megzúdul a muzsikával és erős hangú nótával.

Másnap kezdődik a part ásás. A kibolygatott földet csikorogva hordják a targoncza oda, ahova az inzsöller ur kipéczezte. Ezen tul most már nem mész Tiszra! Estenkint tüzek gyulnak ki, hangossá válik a levegő a nótától. A faluból nem győzik eleget hallgatni az asszonyok és eléggé ugatni a kutyák.

Középső Balog János süti a szalonnát, nézi a tűz rőt játékát a lomha vizen. Nyomkodja magába a falatot, de a szemé hol a vizen, hol az égen. Jön valahonnan a víz, csak képzeli, hogy merről. A csillagok járását azonban jól ismeri. A gönczöl szekere ahogy áll, épp mint otthon az udvar alsó végén. A fiastyuk az eperfa mögött szokott feltűnni. Hej az udvar, hej az eperfa!

— Tulünk jön ugy-e, ez a víz? — kérdezi Ács Gergelyt, vontatott falatozás közbe.

Szolyvai ásványviz.

Kiváló hatású: köszvény, huygysavas, vesekő, huygromok, hólyaghurut, t üdö. gége, idült gyomorhurut és gyomorfekélynél.

Elsőrangú borvíz.

Kaphatók lüszerezletekben és vendéglökben.

Luhí Erzsébet ásványviz.

Előkelő szakférfiak szerint felülmulja a drága giess hüblt. Redkivüli gyógyértékkel bír a gyomorhajok minden neme ellen különösen gyomorigés, savanyu felbőfögés, gyomorigyengeség, étvágytalanság, bélhurut nemkülönb torok, tüdőhajok ellen.

vilizációt a pusztító harctól? Hol az a reformátor, aki kiküszöböli a két tábor félszeg tradícióit, ki harmóniába hozza a vagyont a munkával, — ki az emberiség nemesebb céljai szolgálatára egyesíti törekvésüket?

Amerika, hol a leghevesebben dül a harc a vagyon és a munka között. Amerika szülte korunk legnagyobb altruistáját, a várva várt Messiást.

Carnegie, az amerikai százszoros milliómos hitvallásaként hirdeti, hogy: »a gazdag, aki gazdagon hal meg, megbecsteleníti magát. — Carnegie András, kinek vagyonát mintegy 300 millió dollárra becsülik, nem börtönspekulációval, hanem munkával, ipari vállalataival küzdötte fel magát szegény tákács gyermekéből az újvilág aczélkirályává, mint a nép szájában nevezik őt. Pittsburgban, hol legtöbb vállalata van, már eddig is rendkívül nagy alapítványokat tett a közczélnak, de amint most irataiban közzéteszi, élet feladatának tartja, hogy nagy vagyonát teljesen a köznek áldozza fel.

Carnegie nyíltan megmondja, hogy a nagy vagyon nagy kötelességekkel jár. Szerinte a vagyon birtokosa köteles azt az Evangélium szellemében, a legszebb és legnemesebb formában, felebarátjai boldogítására fordítani.

Nem kifogásolja Carnegie azt, hogy a nagy vagyon tulajdonosa felesége és leányai szükségletéről kellő módon gondoskodják és azt biztosítsa. De már a fiuknál elégségesnek tartja a jó nevelést és az első nehézségek megküzdésére szolgáló szerény segílyt. A

Az vállat von és eszik jóízűen.

— Van is neked tüled, hé! — veti oda, teli szájjal. — Kikoptál te úgy, mint én. Felkopott a tenyered, még munka se vásta. Megyünk másfelé a napszám után. Csak sokáig tartson. Az ördög pusztítsa el a taljánokat. Ha azok nem volnának, azok a digók. Minek hozzák ránk a fatalpasokat! Mennykő üssön a kék köpenyegjükkbe. Ha nem volnának, a vasuti töltés is a mienk otthon; ilyen messzire nem szóródunk. Na hát János, mondom, mit hoz utánunk a tőlünk uszó Tisza? Semmi jót nem beszélhet komám.

— Hát, hogy mégis onnan jön, ahonnan mi jöttünk. Az ember elgondolkodik, Gergely.

— Nincs neked ott János se kéményed, se kapufélfád. Mire gondolnál. Feleséged sincs, szeretőd sincs. A tenyereden sem találhatsz akkora semmit, mint amennyi otthon a te részed.

— Szeretnék ám ott valamit. Egy szurdékot, egy sövényes telket — szól csöndesen Balogh János. — Arra kuporgatok.

— Mikor lesz az? — adja föl a kérdést a másik hitetlenül. — Inkább a fatalpu digókon jár az eszem. Egy füttykös két digó, bizony nem tudom, melyik huzná a rövidebbet.

Megvacsoráltak, lefeküdtek és aludtak a gyékény alatt. Kora reggel kezdődött tovább a munka.

Az aratáson kívül nincs oly rettenetes munka, mint a kubikolás. Ember és erő kell ehhez a két dologhoz. Minden porczika örökké működik, minden csont egy egy szerszám. A velő, a bus bizserég, forr. Aki ernyedés nélkül bírja, az a munkás. Ember kel, a gát ra — régen tartják.

Este megint ott ülnek a tuz körül. Kivált Fehér Gyuri mellé gyülekeznek, aki városbeli ember és újságot szokott olvasni.

fiu küzdjön önerejéből tovább, így maga is új javakat fog az emberiség javára produkálni s nem lesz heréje a társadalomnak, aki csak elkölteni tudja, amit mások szereztek.

De nemcsak az utódok tékozlását ostorozza Carnegie: a tékozlás jogát még azoktól is megtagadja, kik maguk szerzői a nagy vagyonnak. Igenis, éljen a vagyonos szükségletei és hajlamai szerint, de ne kövessen feltűnő és pazarló életmódot. A gazdagságnak fitogtatása, a pazarlás, joggal lelki durvaságnak és neveltlenségnek tekinthető. — Egyszerűség, takarékoság és becsületesség a polgár legfőbb erényei.

Ezek képezik alapját az erkölcsös és boldog családi életnek s viszont az ilyen családok képezik éltető talaját az egészséges állami fejlődésnek s minden magasabb kulturának.

Megbecsülhetetlen előny az egyénre, ha szerény viszonyok között, egyszerű családban nő fel. Királyok és milliómosok gyermekei csak ritkán bírnak a szó valódi és benső értelmében szülőikkel. Szegény szülők és gyermekeik közé nem tolaikodik dajka, szolgáló és nevelő.

Boldog az a szegény fiu, kinek apja a nevelője, társa, tanácsadója és bírja. Boldog az a leány, ki anyjában dajkáját, mosónőjét, barátnéját és szentje mintaképét tanulja meg jsmerni.

Tiszta és hamisítatlan forrása az emberi ség nemesítő erejének azon kincsesház, a melylyel a közvetlen érintkezés édes és felejthetetlen emlékei a gyermekszívet megtöltik.

Balog János most is a csillagokat nézi, hogy melyiket is látta ő otthon, ha estende a tornáczon ült. A gondolatai olyan jól esnek neki, mint a bölcső ringatása.

— Nem hallod, Balog János? Hol jár az eszed? Nem hallod Fehér Gyurkát? Taljánokat hoznak a nyakunkra.

— Mi az? — riad föl Balog János.

— A heringyaló digó jön ide is.

— Agyonverem.

— Bacsuknak. Azt akarod?

— A digó csak hét, mi tizenkettő. Én tizenháromat is végzek. Minek a digó? — pezsdül föl Balog János.

Ez tolvajbeszéd, ez technikus terminus. Az inzsöllér, meg a kubikos érti. Azt jelenti, hogy a nyáfra talján egy nap alatt hét köbméter földnél többel elbánni nem tud, de a kubikos tizenkét-tizenhárom köbmétert dolgoz föl, ha nem ragad az ásójához és a lapátjához.

— Pedig hozzák a digót! — kiált Fehér Gyuri, — akkor mindjárt lemetszik a napszámot. Izé — tudj a tatár a nevét — a ki a gátat csinálja... no tudjátok... hát az no, izé!... hozza minden pereputyát. Van neki egész falu taljánja. Azokat nyuzza. Hét vagy tizenkettő — neki mindegy. Nyomorgatja a taljánt. Na hát érted? Na hát értik kedtek? A taljánjainak most nincs munkájuk máshol. Morvából hozza... Izé... A pallér is morva, vagy mi. Mondom hozzá, mert galád olcsók. Maglássátok, szombatra itt lesznek a kordékkal, esernyőkkel, meg verklivel.

Fehér Gyuri kiverte a pipáját, pálinkát ivott, s hanyat feküdt a fűben. Ummögtek a társai, de nem adtak beszédet. Középső Balogh Jánosnak motoszkált a fejében, hogy ő bizony mégis félre rak minden garast, hogy visszamehessen.

— Nekünk hát ne jutna az országfutó taljántól? — kérdezi.

Carnegie szerint tehát a vagyont nem a családnak, hanem a köznek gyűjtjük! Se tekintetben ő a konzervenciáktól sem riad vissza. Szerinte mindazon esetekben, midőn a vagyonosok megfelelnek ember-társaik iránti kötelességeikről, az államnak feladata hibájukat jóvá tenni és nagy progresszív hagyatéki adóval visszakövetelni a társadalom részére azt, amit egyesek önzése és kapzsisága tőle jogtalanul elvont.

Carnegie nyilatkozatai az első pillanatban megdöbbenést keltettek rangtársai között, míg a nép ujjong a reformátor megváltó igéinek. Komoly államférfiak azt hiszik, hogy Carnegie tanai szociális életünkben új korszakot jelentenek. Hisz rangtársai között már is sokan vannak lelkirokonosságban vele. Így Astor, Cooper, Tilden, Standford és mások szintén mesés vagytonokat áldoztak a közjónak s így jogosult a föltevés, hogy a nemes példa új és új követőkre fog találni. Így nyer a vagyon ethikai állapot s rendeltetést. Így hidalja át az ellentétet, a mi közte és a munka között fönáll. Így tisztázza maga-magát a hozzá ragadt salaktól Carnegie s társai példái nemcsak közvetlenségükkel hatnak, de a példák adják meg az állmnak az erkölcsi alapot az új rend mekalkotására is.

Ami ma csak egyes nemeslelkű ember barátok ajándékeként hull a társadalom ölébe, azt holnap mint jogot fogja követelni azoktól, kik lelketlenül zárkóznak el az Evangélium tanai elő. Carnegie az új rend apostola, zászlót hajt előtte a világ minden igaz ember barátja.

Lázár Pál.

— Országfutó nem kell mi mellénk több — csattan föl Fehér. kinyújtva magát a derekánál fogva a feknéből. — Mi vagyunk az igazi országfutók. Se föld, se aratás, se cséplés, se malacz. Se semmi, — teszi aztán hozzá, nagyot nyomva a szón. — Se semmi, csak katonáskodás. Az apám zsellér volt, én az sem. Megyek hát odább, amerre lehet, ameddig bírom. Amerikáig meg sem állok. Ki jön velem, hé?

A tüzet fölpszikáják. Közelebb ülnek Fehér körül. Egy másik tüzrakásnál a támburás czinczoz. Arrább valami lány énekel rácz nótát. Kurjongatnak közbe. Eközben Fehér Gyuri adja a szót. Balogh Jánosnak az arra eső füle halja, a másik süket, hanem a lelke messze vergődik, ahova vágyik.

Szombaton délután először megjött a verklé, meg a hosszuzáru kecskeduda. Mire a kubikusok a deszkabarak elé mentek este, hogy pénzt kapjanak, már a szítadobot is verte egy sovány fekete lány a kantin előtt és nyekergett a dudu.

— Ezentul kevesebb bért kapunk — kiáltott egyszerre Fehér Gyuri, aki a barak ajtajánál áldogált. — Maradtok-e, atyafiak? Nem igen hitték biz ezt. De akik a barakból kijöttek, mind mondták, hogy a bért leszállítják.

Egy óra mulva a csikorgó talicskák hosszú sorokban megindultak a falu felé a gyékénynyel, bundával szerszámmal. Az égett képű, hatalmas karu embereknek, mintha még jobban megnőtt volna az erejük, olyan dobogva haladtak keresztül a falun. Senkire rá sem néztek, a fejüket leszegték, a szemükre még a kalapot is lehuzták. Asszonyok, lányok tekintete, korcsmaczégér, ugató kutya meg nem háborította őket. Legutól tolt a targonczáját Balogh János, akit mint utólsót legtöbben kérdeztek, hova mennek, akit az összegyűlt kutyák végtől végig

A tordai pénzhamisitók.

— Saját tudósítónktól, —

Budapest, május 22.

Tegnap számunkban már hirt adtunk arról a nagy kiterjedésű pénzhamisitó banda üzeméről, mely Maros-Ludas községét és egész környékét nagy távolságban behálózta. Most erről az ügyről részletes és igen érdekes tudósítást kaptunk, melyből kitűnik, hogy a pénzhamisitó banda fejei gör. kath. papok voltak.

Tudósításunk következő:

A megrendelt anyag.

Deák Gyula m. tóháti gör. kath. pap már régóta gyanus volt a csendőrök előtt. Nagyon költek s igen gyanus alakokkal tartott barátságot.

Tegnapelőtt a gyanuokok alapján Deák Gyulát a csendőrség hirtelen meglepte lakásán s a törvény nevében letartóztatta. Elfogatása után a keresztkérdések közben bevallotta, hogy ő Gasparidesz Viktorral szövetkezve a budapesti Arauner I. S. és társa cégtől hamis pénz készítéséhez szükséges anyagot rendeltek meg.

Brauner valószínűleg nem sejtve, hogy mire kell az »anyag«, el is küldte azt a kívánt címre, amelyet aztán a banda tagjai nagy szakértelemmel feldolgoztak. Deák Gyulánál a házkutatás alkalmával 2 darab hamis öt koronást és 27 darab betűzött találtak.

A gyanu szálai.

Deák Gyula vallomása alapján tovább nyomozott a csendőrség és kihallgatta Vlász

Vazul mező-bodoni gör. kath. papot és Pap János gör. kath. tanítót.

Vlász Vazul azt vallotta, hogy a betűzött ő rendelte a felesége nevére, rendelt tovább egy kilogramm ezüst masszát és egy árjegyzéket, ezeket a portékákat február hóban százegy koronáért váltotta ki a mező-záhi postán.

Vlászáné szintén tudott a dolgról, de tagadja, hogy ő pénzt hamisitott volna; a betűzővel könyvek sarkát akarta megbetűzni, de mivel nem sikerült hát a sárba dobta; az ezüstmasszából pedig gyertya tartót szeretett volna önteni, mivel azonban ahhoz sem értett eladta az ezüstöt Marosvásárhelyen, egy ismeretlen embernek hatvan koronáért.

Pap János tanító szintén beismerte, hogy folyó évi februárban valami Fekete Lajos nevű embertől Bécsből rendelt negyven darab cizkonalat utánvétellel, melyet aztán Vlász Vazul pappal közösen megosztottak.

A kis sármási boltos.

Mig Nagy Imre maros-ludasi csendőr őrmester az őrs legügyesebb tagjaival Mik Sándor, Szalai Dénes és Szilágyi János csendőrökkel karöltve éjjel nappal nyomozott a környéken, azalatt Onódy József m. bándi csendőr őrmester a Mezőség egy másik zugában fedezett fel hamis ötkoronásokat és egy forintostokat.

Már régóta gyanuja volt egy kis sármási zsidó boltosra s midőn a tóháti és bodoni dolgokról értesült ő is házkutatást tartott a boltosnál és kutatás alkalmával meg is találta a hamis egyforintosokat csináló masinát.

A zsidó boltos elfogatásakor azt vallotta, hogy a gép nem volt jó és elakarta vinni a jeruzsálemi főrabbihoz, hogy csináljon vele csodát és szentelje meg, hogy jó pénzt lehessen vele verni.

A gazdatiszt.

A mező-bándi és mező-kapusi őrs egyesült erővel folytatván a nyomozást, erős gyanu alapján elfogták Szigeti Péter gazdatisztet, kit azután behoztak Tordára és kin lévő lakásán 56 darab hamis egyforintost találtak.

Szigeti Péter mikor látta, hogy hiába való a tagadás, mindent bevallott s még ő vezette el a cizkostársakhoz a csendőröket. Így találtak Kigyile Tódor marosludasi lakos házában két darab cizn gyurmát, melyből a hamis pénzt készítették; ezen kívül még több házkutatás is volt, melyek mind meglepő eredményre vezettek. Már az eddigiek után is jelenthetjük, hogy a vidék gör. kath. papságának tulnyomó többsége benne van a bandában s hogy akadtak közülök, kik felhasználva bűnös üzemleik tőkésítésére papi hivatásukat, jó pénzért hiveik körében terjesztették a gyártott hamis pénzeket. A marosludasi csendőrség már többeket letartóztatott közülök. A vizsgálat még folyton tart, mert az eddigiekből azt hiszik, hogy egy még nagyobb kiterjedésű bandáról van szó, mely nem csupán arra a vidékre szorított, hanem behálózta az egész nemzetiségi vidéket.

Harez a viperával.

Veszedelem a Hajóban.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, május 28.

A hüs árnyu Hajóban, — melynek pompás ligeteit és százados berkeit annyian keresik fel így napsugaras tavaszkor, és nyaranként: **veszedelem van.** A széles koronájú tölgyfák, a karcsu juharfák tövében meg elszórva a fű között viperák lakoznak, mint arról egy most szombaton megtörtént esnt tanuskodik.

Vermes Lajos, az agilis torna-tanár, a kolozsvári sport-élet vezére: egyetem hallgatók közül football csoportot szervezett, s a kis társaság állandóan a Hajóba sétált ki, a hol egy gyönyörű, nagyméretű tisztáson szabadon és fesztelenül játszhattak. Tegnapelőtt délután is ide vonultak ki tizenhatan, s alig hogy elérték rendes helyüket, megindították a játékot. Röpült a labda, feszültek az izmok, s a pártok ugyancsak dolgoztak, hogy valamelyiköke legyen a győzelem.

Egyszerre az egyik résztvevő: Förster Géza joghallgató éles fájdalmat érez a lábában. Gyorsan lepillant, s ekkor rémülettel veszi észre, hogy egy vipera harapdálja a cipőjét.

Azonnal oda kiáltotta a többieknek!

— Gyorsan ide. Ússétek agyon.

Mindnyájan odarohantak és hamarosan előkapott, kéznél levő botokkal hatalmas csapásokat mértek a dühösen sziszegő állatra, a melynek éles fogai már áthasították a cipő bőrért. De a sok ütés elkábította s egy percz mulva megdőglött.

Förster Gézának nem történt semmi baja. Vastag sportkarisnyája mentette meg a biztos haláltól, mely feltétlenül elérte volna ha a vipera azt is átszakítja.

Ebből az esetből le lehet szűrni a tanulságokat. A Hajóba kirándulók ezentul vigyázzanak, s különös figyelemmel legyenek azok a tanintézetek, melyek ki szokták vinni oda növendékeit.

Az aradmegyei gazdák Debreczenben.

május 22.

Tegnap számunkban már röviden jeleztük, hogy a vendég aradmegyei gazdák a tegnapi napot odakünn töltötték a délibábo-bos Hortobágyon, ahol a város vendégei voltak.

Kedélyesen, fesztelenül telt el a tegnapi nap s megpecsételte Arad és Debreczen gazdái között a baráti viszonyt elválaszthatlanul.

A vendéggazdák hortobágyi kirándulásáról kiküldött tudósítónk a következőket írja:

Megérkezés a Hortobágyra.

Reggel egynegyed 5 órakor indult el a vasuti állomásról a vonat a Hortobágyra, a melyek két külön kocsjában a kirándulók foglaltak helyet.

Hét órakor érkezett meg a vonat a hortobágyi állomásra. A vendégeket az állomáson K ir á l y Gyula tanácsnok, F a r k a s Albert mátai biztos, P o l g á r i Bálint és D r a g o t a Miklós fogadták. Király Gyula lelkes, szép szavakban üdvözölte a vendégeket. A kirándulók ezután kocsira ültek s Király Gyula kalauzolásával mellett Mátára hajtottak.

Mátán Farkas Berti bátyánk fogadta diszruhában a vendégeket s nemsokára a pompás hortobágyi gulyás mellé telepedett a kiránduló csoport.

Az állat állomány megtekintése.

Majd újra megindult a hosszú kocsisor a Hortobágyon, — meg megállott egy-egy

pihenő helyen valóságos tábor képezte a hatalmas rónát.

Király Gyula tanácsnok, Farkas Albert mátai biztos és Markovics Gyula ménesmester vezették a kocsisort. Egymás után tekintették meg a törzsméneseket, gulyákat. A vendégek elragadtatással szemlélték a város mesés szép fajlovaival az utak szélére felhajtott gulyákat és méneseket. Legtovább időztek a törzsménésnél, a melyek kiválósága osztatlan elismerésre talált a gazdáknál. Sokan gratuláltak Markovics ménes mesternek a kinek nagyérdeme van a város törzsménésének gyors javulásában. Úgyesebb, szakavatottabb loísmérő kevés van Markovics ménes mesternél. — A törzsménések megtekintése után az Ökör-földre vonult a társaság, a hol Fülöp a Hortobágy híres gulyása hajtott fel a szébbnél szebb tehén- és ökörállományt.

A bankett.

Délutáni két óra volt, mikor megérkezett a hosszú kocsisor a hortobágyi nagyállás alá. Kiss Béla fogadta a Rákóczi indulóval, öt órai kocsit alatt ugyancsak kiéheztetett vendégeket, akik aztán hamarosan el is helyezkedtek az állás alatt felterített asztalok mellett.

A pompás ebéd mellett felhangzott a harmadik fogásnál az első pohár köszöntő. Király Gyula gazdasági tanácsnok üdvözölte a város nevében a vendégeket, Vásárhelyi László az aradi gazdák elnöke választotta a tartalmas szép pohárköszöntőre, megköszönve a szívélyes fogadtatást, a Testvéregylet további jóindulatába ajánlva az aradi gazdákat.

Morvay László békési gazda emelt ez után poharat. Az ő pohár köszöntője volt a bankett eseménye. Egyenes magyar szívet, közvetlenül jellemezte a magyar gazda vég telen hibáit. Az apai örökséget könnyelműen eltékozoló magyart állította szembe Debreczen városával, mely nem tékozol, de folyton szerz s ezzel a magyarság fundamentumát erősíté meg. Lendületes szavakban aposztrófálta a magyar föld erejét, a magyar ember nemes lelkét. Riadó tapsok közt jelentette ki, hogy a magyar ember ideálját nagyon sok debreczeni polgárban feltalálta. Poharát végül arra a magyar földre emelte, melyet az ősök és utódok vére és könyve áztatott és a mely minden magyar szeretetének és ragaszkodásának egyetlen tárgya.

Pohárköszöntőt mondottak még Szalay József, Pfeifer István, Vásárhelyi László.

Délután négy órakor állott fel az asztalok mellől a társaság, hogy felszálljon a Debreczen felé induló vonatra. Este fél hétkor érkeztek vissza városunkba.

Az aradmegyei gazdák a ma reggeli gyorsvonattal utaztak el Debreczenből.

NAPIHIREK

— **Előléptetés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Alt Henrik debreczeni állami főreáliskolai tornatanitót a X-ik fizetési osztály második fokozatába léptette elő.

— **A vidéki hírlapírók debreczeni nagygyűlése** alkalmára alakult rendező bizottság holnap délután 4 órakor a városháza nagyteremében értekezletet tart, amelyen a program kiegészítése, illetve a Hortobágyi kirándulás részleteinek megállapítása kerül megbeszélés alá.

— **Nyomdatulajdonosok orsz. kongresszusa** A győri nyomtatulajdonosok, mint a tervezett orsz. kongresszus előkészítő bizottsága, csütörtökön délelőtt 11 órakor Árvay Sándor elnöke alatt értekezletet tartottak, a melyen Romy Sándor bizottsági titkár ismertette az előkészítés anyagát. Minthogy a jelentkezések száma meghaladja a százat, az értekezlet a kongresszus megtartását elhatározta. A kongresszust június hó 29. és 30. án tartják meg. Az értekezlet kijelölte az

egy-egy pontok előadóit és elhatározta, hogy körlevélben közli az érdekeltekkel az eddig történeteket és a jelentkezések és indítványok utolsó terminusául június elsejét tűzte ki. Erre a határ időre az elszállásolási nehézségek miatt van szükség. A kongresszusra a következő 58 helyről történt jelentkezés: Alsókubin, Arad, Aranyos maróth, Bács Kula, Bétkes Csaba, Beregszász, Budafok, Csákova, Csáktornya, Csurgó, Debreczen, Dunaföldvár, Eger, Fiume, Győr, Győrsziget, Jászberény, Kassa, Kecskemét, Keszthely, Kolozsvár, Körömró, Körömczibánya, Léva, Marczali, Mezőtur, Miskolc, Nagybecskerek, Nagykanizsa, Nagy Károly, Nagy Tapolcsány, Nagyvárad, Óbecse, Pankota, Pápa, Pécs, Pécska, Pószony, Rimaszombat, Sárvár, Sopron, Szabadka, Szatmár-Németi, Szeged, Szegvár, Szombathely, Tapolca, Tata, Temesvár, Turóc Szt. Márton, Új arad, Ungvár, Veszprém, Zala Egerszeg, Zenta, Zólyom, Zombor.

— **A „Debreczeni Zene-egylet“** folyó hó 19-én kezdte meg első oktatási próbáit Erlich József karmester vezetése mellett. Ezuttal felhívja az egylet választmánya az érdeklődők figyelmét, hogy minden előzetes zene ismeret nélkül is még most be léphetnek az egyletbe. A tanítás mindenféle fúvós hangszereken történik és a vonós-hangszereknek külön osztálya lesz. A tanórák egy héten háromszor, kedd, csütörtök, szombat este 7 órától 9-ig tartanak. A feltételek megtudhatók az egylet-helyiségben a fent említett időben Szent-Anna utca 13 szám alatt. (Közöltük a jelentést kijavítva a benne hemzsegő sok helyesírási hibát. Más alkalommal kérjük, hogy a lapok számára szánt kéziratokat ne a helyesírási szabályokkal a dilábon álló egyénnel tessék iratni, hanem arra való emberrel. Az egylet hivatalos pecsétjét ráútni egy ilyen irka-firkára legalább b is komikusa. Szerk.)

— **Pinczériskola Debreczenben.** A vendég-lős, kávé- és kocsáros ipartársulat tegnap délután Hauer Bertalan elnöke alatt választmányi ülést tartott, melynek egyedüli tárgya a már ez év folyamán Debreczenben is felállítandó pinczériskola szervezése és felállításának módjainak megbeszélése és a szabályzatainak megszerkesztése képezte. A jelen volt vendéglősök nagy lelkesedéssel ajánlották fel áldozatkészségüket, hogy ezen a kor haladása által immár sürgősen követt kulturális intézmény létesíthessék. S nem csak az e célra már is gyűjtött tőke kamatait ajánlotta fel a társulat a szakiskola céljaira, hanem ezenkívül elhatározta, hogy a szaktársakat is felkéri, hogy sokszor tapasztalt nemes áldozatkészségükkel lépjenek a tett mezejére, hogy a rég nélkülözött és jövő pinczér nemzedék művelődésére és erkölcsi haladására üdvös iskola végre valahára létesíthető legyen. Az alapszabályokat is elkészítették már, melyeket a legközelebbi napokban a közgyűlés és ennek útján a vallás és közoktatási miniszteriumhoz fognak felterjeszteni.

— **Országos kerékpárverseny Debreczenben.** Választmányi ülést tartott tegnap este a polgári kerékpáros egyesület Dr. Fejér Ferencz elnöke alatt. Az ülésen a többiek között egy nagyobb szabású kerékpárverseny rendezését határozták el. Az ülés ugyanis elhatározta, hogy jövő hó 16. án országos kerékpárversenyt rendez a versenypályán. A versenyek közt lesznek tandem és akadály versenyek is. A verseny egyik érdekessége a mulattató bohókás kerékpárverseny lesz.

— **Hangverseny H. Szoboszlón.** A hajdu-szoboszlói dalegylet folyó év június 2. án a

kassai orsz. Dalárverseny költségeinek fedezésére a Pavillon nagytermében hangversenynyel egybekötött táncmulatságot rendez, melynek műsora következő: 1. Suhog a szél... férfikar Zimaytól, előadja a dalegylet. 2. Magán dal, éneki ifj. Káldy Imre ur, cimbalmon kíséri Grósz Nagy Ferencz ur. 4. Régi nóta... férfikar Lányitól, előadja a dalegylet. 5. Komoly szavalat, előadja Fehér Gábor ur. 6. Ha meghalok... férfikar Méder-től, előadja a dalegylet. 7. Vig szavalat, tartja Miron Gerő joghallgató ur. 8. Édes lánykám, férfikar Hubertól, előadja a dalegylet. A hangverseny kezdete 8 órakor lesz. Belépő díj: Személyenként 2 kor. Családjegy 5 korona. Felülfizetések a kitűzött czélt tekintve köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak.

— **Esküdtek kisorsolása.** 1901. május hó 20. án d. u. 4 órakor a folyó évi 2. ik énegyedre az alábbi esküdtek sorsoltattak ki u. m. — Jelenvoltak: Dr. Szűcs Miklós tszéki elnök, Dr. Szeőke István és Kolbenhayer Kálmán tszéki bírák, Horváth István kir. ügyész, az ügyvédikamara képviselőjében nem jelent meg senki, — jegyző. Bay Ádám. — Rendes esküdtek lettek 30. án. 1. Kozma László, orsz. tan. árv. igazgató 141. 2. Varga József, butorkereskedő, 332. 3. Riesz Lipóc, cukrász, 246. 4. Rochlicz Arthur, bank főkönyvezető, 248. 5. Zádor Lajos keresk. 354. 6. Rosenberg József, kereskedő, 249. 7. Sass Béla, tanár, 258. 8. Gebauer Károly gyáros, 69. 9. Fülöp Lajos, vasöntőtulajdonos, 95. 10. Dr. Bacsó Dezső, ügyvéd, 5. 11. Krémer Jakab, kárpitós, 145. 12. Várady Ignác, birt. kir. hivatalnok, 337. 13. Tóth István, gazdálkodó, 319. 14. Kerékgyártó Bálint, ács, 113. 15. Ungváry József, sertéskereskedő, 327. 16. Balla Mihály, férfi szabó, 12. — 17. Birinyi Lajos, gazdálkodó, 27. 18. Lévy Ferencz magánzó, 156. 19. Ifj. Pálffy József, gazdálkodó, 225. 20. Halmágyi Sámuel, kereskedő, 75. — 21. Szikszay Gyula, földbirtokos, 295. 22. Dr. Bartha Béla, jogtanár, 17. 23. Bészler Lajos, nyug. tanácsnok, 2. 24. Szabó Péter ács, 282. 25. Veréb Lajos, lakatos, 345. — 26. Róth János, cipész, 253. 27. Barna János gazdálkodó, 16. — 28. Gál Ferencz földbirtokos, 67. — 29. Hauer Bertalan, szállodás, 79. 30. Ménés István gazdálkodó, 178.

Főesküdtek lettek 10. én.

1. Tóth Ferencz, lakatos, 87. 2. Papp György, gazda iszt, 54. — Bóldogh István, mészáros, 13. — 4. Privitzer József, vendég-lős, 59. — 5. Pataki István, gazdálkodó, 56. — 6. K. Tóth Sámuel, esztergályos 83. — 7. Tóth Sándor, birtokos, 84. — 9. Balogh István, gazdálkodó, 5. — 10. Tamássy Béla, magánzó.

— **Négy gyermek tüzhálála.** Borzalmas halállal halt meg Nezsider községben négy apró gyermek. Koppitsch György udvarán levő sertésólban játszadozott az 5 éves kis Koppitsch Anna, a 4 éves Krall Karolina, a 2 éves Wochinger Magdolna és a 7 éves Wurm Teréz. Játék közben egyikük azt ajánlotta, játszanak főzősdit, mire a kis Krall Karolina a konyhából gyufát hozott. Az ólban összehalmozott papírt és kukoricza szarát meggyújtották, de az ólból mikor az belülről égni kezdett, ki nem menekülhettek mert annak tetejét magukra zárták. Kiabálni, siránkozni kezdtek, de mire a házbeliek kiszaladtak az udvarra, az ól már egészen lángokban állott. Krall Máttyás Wurm Terézt halálos sebekkel még kihuzta az ólból, — a többi három gyermek azonban az ólban majdnem szénné égett. A kis Teréz is kiszövedett az éj folyamán. Mentés közben Krall Máttyás is súlyos égési sebeket szenvedett.

— **Az automobil.** Tállyáról írják lapunknak, hogy az Abauj Szántó és Tállya közt

elhuzódó országuton súlyos szerencsétlenséget okozott gróf Zichy Jakab automobilja. Szembe jött vele egy kocsi, melyen, hárman ültek. A lovak a közeledő automobiltól annyira megbokrosodtak, hogy a kocsit a bennülőkkel a sánczba fordították és a rajta lévőket életveszélyesen megsebesültek, egyiknek oldalbordái is betörték.

— **Csavargók a hordágyon.** A mai napon érdekes multságbau volt részük a Dégenfeld-tér lakóinak. Rostás Ádám és hűségét hitvestársa Biró Jozefa annyira lerészegedtek egyik pálinkamérésben, hogy az utcán kiszaladt talpuk alul a föld és holtrészegen terültek el a földön. — A rendőrség sehogsem tudta eszmélethez hozni őket, miért is hordágyra rakatta s általános derűtség mellett vitette a részeg házaspárt a bűnügyi osztály hűvösebb helyiségébe.

— **Asszonyháború.** Nádászi Péterné nánási cigányasszony mosószappant vett Burján Gábornétól de az érette járó 11 krajczárt szépen elfelejtette megfizetni. — Az ily módon becsapott Burján Gáborné ezen aztán annyira feldühödött, hogy az utcán megtámadta az adósát miből aztán természetesen egy alapos verékedés támadt, Csak nagy ügygyel bajjal tudták az utcán járókelők széjjel választani a két nekibőszült asszonyt, de akkorára már alaposan megtépázták egymást. Ma, aztán a törvényszék vonta ezért a rögtönzött multságért a két civakodó amazont felelős ségre s Burján Gábornét öt koronával s testvérét Kókényesi Sándornét kinek szintén kéze volt a verékedésben 2 koronával büntette meg. Az ítélet jogerős.

— **Nem respektálta a rendőrt** Bokány Pál nevű napszámos nagy ribilliót rögtönzött ma a Csapó utcán, hol részeg fővel durva módon inzultálta a járókelőket. A 68-as számú rendőr tisztességesen viselkedésre figyelmeztette a garázdálkodót, de Bokány nem respektálta a rendőri figyelmeztetést. Sőt alaposan arculütötte a rendőrt. Ez aztán segítségért sipolt s három rendőr társával taligára rakatta a részeg Bokányt s beszállították a bűnügyihez.

— **Egy soknevű szélhámos.** A bécsi rendőrigazgatóság még hetekkel ezelőtt értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Herzog Jakab, a Montagsrevue kiadója kárára inasa, Kovalovszky Ferencz 3000 korona készpénzt és 7000 korona értékű ékszert lopott el. Kovalovszkyt a rendőrség itt feltalálta, de ugyanakkor meg is állapították, hogy ő nem lehet a tolvaj, mert a lopás idején itt Budapesten volt szolgálatban egy ideiglenes cselédkönyvvél, mert az ő könyvét január 17 dikén átadta egy urnak, aki magát Spielmann Lajosnak, gróf Béli kolozsvári főispán titkáranak mondotta. Ez az állítólagos Spielmann a Gyöngygyök-ut. 13. szám alatt lakott és nemcsak a cselédkönyvet, de Kovalovszky bizonyítványait is átvette. Mikor aztán legközelebb fölkereste Spielmann a Gyöngygyök-utcában, az akkorra eltűnt, s lakásán csak egy monogrammos hálóinget és ezüstkanalat hagyott hátra. Konstatálták akkor, hogy ez a két tárgy a Gáál Gyula magyar-kályhási földbirtokos kárára elkövetett lopásból eredt, amelynek elkövetője Kreszti Péter, Gáál inasa volt. Kreszti ugyan ekkor Spielmann nevű urasági kovács cselédkönyvét is ellopta. A nyomozás megállapította, hogy ez a Kreszti tulajdonképpen Szomolay József dunaföldvári születésű 32

éves volt építési rajzoló, urasági inas és pénzügyőr, aki az említett neveken kívül még Oroszi Józsefnek, Bezerégy Józsefnek, Széll Kálmánnak stb. is nevezte magát. A szélhámost azóta erélyesen keresték, de nem sikerült eddig nyomába jönni. Szomolay, aki lopásért, csalásért Bécsen három ízben volt büntetve, 1892 ben a lipótvári fegyházba került, ahol négy esztendő telt Budapestről örökre ki van tiltva. Magassága 177 cm., nylnánk testalkatu, arcza széles csontos, haja fekete, homloka magas, bajsa tömött, barna, jobb tenyerén forradás van. Magyarul és németül beszél.

— **A nagyerdőn, a Dobos nagyvendéglőben** Márkus Jenő gondoskodik, hogy a kiránduló közönségnek mindenkor friss csapolású sörrel, villásreggelivel, délutáni uzsonnával, vacsoraival szolgáljon. Halak: kecsge, tvek, halászlé és egyéb különleges ételek minden időben kaphatók. Hetenként 5 ször délutáni zene. szerdán Magyar T. pénteken Rácz Károly és Veres Tóni zenekari hangversenyeznek éjjeli 12 óráig.

Kivégzés Bécsben.

— Saját tudósítónktól. —

Bécs, máj. 22.

Vanyek István magyarországi illetőségű asztalos legény előtt kedden hirdették ki Bécsben a halálos ítéletet, amelyet ma reggel 7 órakor hajtottak végre rajta.

Vanyek tudvalevőleg a X. kerületben betörést tervezett, de tettén rajtakapták és üldözőbe vették. Futásnak eredt és mielőtt még elfoghatták volna üldözői közül hármat lelőtt és két embert súlyosan megsebesített.

Megvasalva vezették a bírak elé és az elnöknek ama kijelentésére, hogy a király is helybenhagyta halálos ítéletét, egyetlen arcizma sem rándult meg.

Azután a fegyveres őrök a siralomházba vezették, ahol karjairól leszedték a lánczokat és rabruhája helyébe a saját ruhájába öltöztették.

A törvényszék bizottságának tagjai egyhangulag kijelentették, hogy ilyen stoikus nyugalommal még egy elítelt sem fogadta halálos ítéletét.

Törvényszéki körökben azt hiszik, hogy Vanyek azért védekezett oly örülten elfogadása ellen, mert egy lányt szeret s ezért félt az elfogatástól és a szegyetől.

A siralomházban ebédre borjuszületet kívánt salátával, továbbá egy almát s egy negyed liter vörösbort. Több bort a deliquensek újabb előírás szerint egész nap nem kapnak. A lelkész visszautasította.

Az elítelt az egész éjet nyugódtan töltötte s a haláltól való félelemnek semmi jele nem látszott rajta. A lelkész többizben felkereste, de Vanyek hallani sem akart róla.

— Nincs szükségem papra! Nem hiszek semmit! — ez volt válasza.

Reggel 7/7 órakor felköltötték. Jóízűen fogyasztotta el reggelijét s azután a börtön őrök kikísérték a bitóhoz. Vanyek rideg czini müssal lépett a bitó alá s közönyösen hallgatta az ítélet felolvasását.

A hóhér erre urkot hódott a nyakába s pár perc múlva a többszörös gyilkos kilehelte lelkét.

Táviratok.

A reichsrath ülése.

Bécs, május 22. A képviselőház tegnap ülésén Körber miniszterelnök osztrák alatt valóknak Transválból való kiutasítására vonatkozólag tett interpellációra válaszolt és kijelentette, hogy minden kormánynak joga van aggályos idegeneket területéről eltávolítani. Az angol hatóságok eljárása szerint nem tekinthető a népjog megsértésének. Az angol kormány elvben késznek nyilatkozott a kárterítésre. A ház ezután áttért a napirendre a beruházási javaslatra s az általános vitát befejezte.

Földregés.

Budapest, május 22. Firenzéből táviratoznak nekünk, hogy ott ma reggel 3 óra 30 perczkor könnyű, hullámszerűen lefolyó földregést éreztek.

A délafrikai háború.

London, május 22. Az alsóház folyosóján ma az a hír volt elterjedve, hogy Kitchener azt táviratozta az angol hadügyminisztériumnak, hogy ha nem küldenek neki újabb jelelőket csapatokat, akkor kénytelen lesz a Pretórián túl levő vidéket kiüríteni.

Midl-burg, május 22. A búrok nagy tömegben összpontosulnak a Zuur hegyekben. Sok új bír csapat átkelt ez Oranje folyón, hogy odajusson. E csapatokhoz, melyek 1000—2000 főre tesznek, csatlakozott Fouche parancsnok is. Hír szerint Devett veszi át a parancsnokságot a csapatok felett, de ezt a jelentést nem erősítették meg.

Szöktetés az örültek házából.

Budapest, máj. 22. (Saját tud.) Titokzatos szöktetés esete foglalkoztatja a pétervári rendőrséget. Mint tudósítónk táviratozza, egy Kinevszki nevű negyvenéves lengyel, aki III. Sándor idejében egy összeesküvésben vett részt s azóta külföldről Varsóba érkezett, ott letartóztatták és mert viselkedése gyanús volt, egy pétervári elmeorvosintézetbe szállították. Nemsokára azután egy fiatal orvos asszisztensnek ajánkozott az intézetben. Föl is vették, mert éppen nagy szükség volt orvosokra. Néhány nappal később Kinevszki és az állítólagos orvos eltűnt az örültek házából. A vizsgálat kiderítette, hogy a fiatal ember, aki magát Mazurkovicznak mondta, nem is orvos és diplomája hamisított volt.

Csatorna a Kaspi-tó és Fekete-tenger között.

Budapest, május 22. (Saját tud.) Pétervárról táviratozzák, hogy egy Wilson nevű angol és két orosz mérnök a Fekete tenger s a Kaspi tó között építendő csatorna tervét terjesztették Witte orosz pénzügyminiszter elé. A csatorna hosszúsága 440 verszt, költése pedig 300 millió rubel lesz.

Gyilkos kerékpáros.

Budapest, május 22. (Saját tudósítónktól.) Kölnben egy kerékpáros mester összeveszett két rosszhírű lánnyal s revolverét előrántva, dühében többször rájuk lött. Mindkét leány halálosan megsérült. A kétszeres gyilkost, kitől a lányok állítólag 100 márkát loptak el, letartóztatták.

Agyonlőtt csábító.

Budapest, máj. 22. (Saját tud.) Radzivilov a galicziai határ mentén levő orosz faluban Gorkim kapitány, a határőrség parancsnoka, légyotton érte feleségét Romanovszki hadnaggyal. A becsületében megsértett férj méltó dühében revolverrel agyonlőtte a csábító Romanovszki hadnagy haldokolva kért gyilkosától bocsánatot, akit rögtön letartóztattak és a katonai börtönbe szállították.

Törzse.

— Goldstein Mór debreczeni bankiroda tudósítása.

— Déli zárlat, —

Buza	» májusra	—
»	» októberre	7.62
Rozs	1901. októberre	6.65
Zab	1901. októberre	5.65
Tengeri	1901. májusra	5.38
»	» júliusra	5.33

Irányzat szilárd.

Amerika 1 czenttelmagasabb

A kocsisbíró.

— május 21.

Ennek hívták az öreg Orémusz Jánost, a ki ötven esztendeig a legkülömb kocsis volt a veszprémi Bakony közepén s mikor a hetvenes évek végén meghalt, a zirci konvettagjai — mert az apátságban szolgált utóljára, — szal tiszték meg, hogy a perjellel élükön ti zenhatan elmetek a temetésére.

A Vadász című folyóiratban Platz Bonifác dr. megemlékszik a híres kocsisról s többek közt ezt beszéli el róla:

A hetvenes évek elején még nem volt késsen a magyar nyugati vasut. Kocsin jártak Veszprémből Székesfejervárra. Történt, hogy József királyi herceg az előbbi városban ka tona szemlén volt s azután Fejérvárra akart menni.

De egész Veszprémben nem volt kapható négyes fogat. A főispán. Fráth Ferencz báró Zircről rekvirált egyet. Hát ki egyébb menjen mint az öreg Orémusz János? Meghívattja a jószág kormányzó s így szól hozzá: János holnap nagy dolog lesz. József kir. herceget kell vinned Veszprémből Fejérvárra. Ma este bebállgass a püspökvárban megkérdezed hogy reggel mikor állj elő. Beesületet valljak veled.

— Igenis csókolom a kezét. Csak azt tessék megengedni, hogy addig menjek a zabba a meddig akarok.

Ezt az engedelmet megkapta. Ez esetet ő maga így mondta el nekem:

— Megyek át a majorba: már a kapu ban hallottam a szürkek röhögését. Mondtam nekik: No szürkék, majd holnap mulassatok! Megfürösztöttem őket, eléjük adtam dupla porcio zabot. Megették; de már alig férték a bőrükbe. Nagyon a lábukba szált a zab; pedig a négy szürke együttvéve kített nyolevan esztendőt. Lassan bekocogtam Veszprémben s ott reggel nyolc órára rendeltek a püspökvár elé. Jól elláttam a szürkéket; de zab már nem fért beléjük; csak kapkodtak benne. Nyolcz óra felé elálltam; pont nyolckor két katona tiszt üt a kocsiba. Magyarul beszélgettek. Azt mondták, az egyik József kir. herceg volt. Ez azt parancsolta, hogy jól hajtsak. Gondoltam magamban, a szürkék is ezt várják. Lee reszkedünk a püspökvárból, azután fölkapasz kodunk az országutra: hát látom hogy négy lovas megye huszár jár mellettünk. Kieresztem a sudarat, megérintem a Lotri nyakát s azt mondom! menjünk! Nem jártunk eléggé. Kieresztem a sudarat még egyszer s a fülén intem meg. Megrázza a fejét: nem tetszik neki! De aztán a négy szürke nekifekszik, mint az agár. A megye huszárok egyenkint mara doztak el. Csak ezt akartam! Most má

mehetünk nyugodtan! Pont tizenegykor a me gyehez bolthajtása alá álltam be. Azt mondta a kir. herceg: „Kocsis jól hejtöttél!”
A távolság 52—54 kilométer.

Rendjel-história.

— május 22.

Párisban nemrég hathónapi fogházra itél tek egy fiatal embert, aki magát Laforge de Vintanoal hercegnek nevezte s azt a még meglehetősen szokatlan foglalkozást választotta hegy lovagrendet alapított, amelyet Szent Le óról nevezett el, s amelynek nagymesterévé önmagát nevezte ki.

Szédületes volt az a bőkezűség, amely lyel e rendet adományozta. Ez a szédelgés al kalmat adott egyik legkedveltebb francia vig játékirónak arra, hogy egy vidám rendjel his tóriát elbeszéljen.

Még fiatal voltam és kezdő a szinpadi si kerek terén, mikor egy napon fölkeresett az egyik színház rendezője, s megkérdezte tőlem hogy óhajtok e egy rendezélet.

Tejmésztesen nem gondoltam másra mint a becsületrendre s azért igennel felel tem.

— A lovagkeresztet kívánja, avagy a tiszt i keresztet? — kérdezte látogatóm.

— Gondolom: a becsületrendnél előzőr a lovagkeresztet kapja az ember.

A becsületrendnél igen de itt az aurakánia vaskorona rendről van szó.

Thorneins ur ugyanis, azelőtt perigneuxi ügyvéd néhány esztendeig ügyvéd volt Aura kaniában s ott az említett rendet alapította.

Később detronizálták, s azóta Fraeziaor szágban él s itt adományozgatja a nevezett rendet in partibus infidelium. Ebből él. Termé sztesen megköszöntem a rendezőnek a meg tiszteltetést,

— Pedig nagy szivességet tette nekem — mondta látogatóm — ha elfogadná a ren det. A szegény ugyanis jó barátom s nemrég egy diplomát és egy lovag keresztet adomá nyozott nekem. Én pedig most pénzzavarban vagyok.

Ötven frankért tehat megvettem a rendet de nem a magam, hanem a házigazdám szá mára, skinek elmondtam, hogy az aurakániai király hallotta mily kitűnően godoskodik gaz dám a lakóiról. A jó ember magánkívül volt az örömtől s én őszintén sajnáltam, hogy az 50 frankot nem vettem be a számlába. Azon ban minden jótett megleli jutalmát. Amikor nemeokára azután egy rövidebb utazásból tér tem haza, a konyhámban egy új takaréktűz h elyet találtam, egy valódi idealis kályhát, minden modern refinementnal felszerelve amely legkevesebb 300 frankba került. És most szidja még valaki nekem az aurakániai vasko r onarendet! Egy új takaréktűzhely egy rend jelért, hiszen ez minden elismérésre méltó!

A modern Donna Juanna.

— május 22.

A spanyol Donna Juannának képe minden ifju előtt valami csodás ködben tűnik föl, aki csillagsugaras éjjeleken lágy hártakiséret köz ben vallja meg szerelmét kedvesének. A régi romantikus kor, amikor az ifju még ilyen mó don esküdtött örök szerelmet, régen elveszett ra letűnt századok néma sötétjébe. De a Bis

kayiai tenger mentén most újból pirkad a szerelmi romantikának hajnala.

... A lisszaboni Avenidán csak egy-ké sétáló élvezi még a szép májusi esti alko nyat szépségét. A nap biborvörös korongja gyorsan aláhanyatlik, és az egész vidék va lami csodás, földöntuli halvány fényben ra gyog. Az esti szürkület egyre jobban kiter jeszti sötét szárnyait és a fehérlő házak sil houettejei lassanként végképpen elmosódnak az éj sötétjébe. Mindenfelé méla csönd hon nol, és a gyöngye szellő a virágzó fák illatát lengeti a levegőben...

Egyszerre csak gyors vágatással egy elegáns hintó közeledik az árnyas sétány felé. A bakon a kocsis mellett egy libériába buj tatott néger szolga ül, míg a hintó ablakából egy bogárszemű, bájos arcú hölgy tekint ki merengően az éjszakába. — Hirtelen jelt ad szolgájának, aki gyorsan engedelmeskedik ur nője parancsának. A kocsi megáll. Az inas egy sugártermetű, fekete fürtű ifju után siet, aki az ut kanyarulatánál be akar fordulni. Karjánál ragadja és minden ellenkezés da czára a kocsihoz vonszolja. Az ajtó becsapó dik és két ölelő női kar gyöngéden a nyaka köré fonódik.

A kocsi gyors vágatásban tovarobog, s mire a Campolide villáihoz ér, az ifju nagyon csókolva lép ki a kocsiból... Fialat még és arcza üde, mint a hamvas, friss rózsaszírom. Az egész városban ismerik, és a nők ked vence. Lemos de Napoles a neve és újság író, festőművész — nőgyűlölő... egy személyben. Egy női társaságban ki is jelen tette, hogy még sohasem csókolta bársonyos női ajkakat.

Egy ismeretlen brazilai grófnő is hallotta e szavakat. Elmerengett és határozott. S az éj leple alatt lopva, édes, szerelmes szavakat susogott az ifju tülébe...

Igy írta meg ezt a májusi szerelmi történetet egy spanyol lap és a titokzatosság fátyolába burkolta a nő nevét, akirő mint a modern Donna Juanna-ról, széltében, beszél Lisszabon társasága.

CSARNOK.

A méregkeverők.

— Regény a népelethől —

Írta: Szini Péter.

XXV.

A régóhajtott perc.

Mialatt Makkos községben e borzasztó események történtek, a szegény Vályog Mihály kintől zaklatott szivvel ült körtő nében.

Egy év mult már, hogy raboskodik s ez az egy év nagyon megviselte az ártatlan embert.

Arca szürkeszinüvé lett s fekete haja között apró ezüstsálak jelentek meg.

Az epekedés, titkos aggodalom szeretei után megtörték erős lelkét s kétségbe esetten óhajtotta a percet, midőn ismét lát hatja őket.

De csak hasztalan várt, a szabadulás percze napról-napra késett.

Veresfalvi elbeszélése új erőt öntött csüggedt lelkébe. Hitte, hogy majd csak kiderül Makkos László gonoszsága és őt, az ártatlanul elfogottat, szabad lábra helyezik.

Megnyugodott hát végzete intézkedésé ben. A földiektől mitsem remélhetve, Istenhez fordult.

Isten, bár súlyos próbára tette, nem hagyta el végképen. Reménységárt hintett szivébe s elébe tárta a szebb jövőt.

Hiszen az örömök édességét akkor tudjuk igazán átérzeni, ha azokat a szenvedés édesítette meg.

A szegény ember csak azon esdeklét, hogy a vasat vegyék le róla, de esdeklése süket fülekre talált.

A mogorva, eldurvult érzésű börtönőr, semmi jóval sem biztatta. Intette, hogy jól viselje magát, mert különben szigorubb lehet a büntetése.

Vályog kért, könyörgött, rimánkodott.

— Miért bánnak úgy velem, mint czi-meres gazemberrel szokás? Ismer a vizsgálóbíró ur, tudja, hogy nem szököm el. Mért nem veszik le rólam ezt a vasat?

— Majd bizony olyan bolondot cselekszünk! — nevetett fel a börtönőr. — Ismerjük már az e féle kunyorálást! ... Bizonyosan szokásos törőd a fejed, azért óhajtod, hogy levegyük a vasat! ... Dejszen abból semmi sem lesz! Innen nem fogsz kereket oldani!

Pedig dehogy oldott volna kereket! Esze ágában sem volt elszökni. Hiszen ezzel bűnösségét igazolta volna! Verestálvi elbeszélése egészen megnyugtató. Hitte, hogy az isteni igazság ki fogja deríteni ártatlanságát.

Az igaz, hogy tagadta folyvást a terhére rótt vétket és e tagadása úgy tünt fel a bírák előtt, hogy kitanult gazemberrel van dolguk, ki csak azon igyekszik, hogy a büntetéstől meneküljön.

E tagadása folyvást súlyosbította helyzetét. Meg akarták törni, hogy őszinte vallomásra bírják.

Hiába! A törvénynek sincs mindentlátó szeme! Ő is téved néha és ha téved, nagyot téved!

Vályog is egy ily tévedésnek lett áldozata és a boldogtalan ember ártatlansága tndatában egyre remélte szabadulását.

Közül is volt az már, csakhogy a börtönben levő ember semitsem tudott róla.

Csonka László ugyanis, mihelyt Borist odahagyta, egyenesen a megyeháza-hoz ment s bekopogtatott a vizsgáló bírőhoz.

A vizsgálóbíró éppen író-asztalánál ült s hogy meglátta a belépő Csonka Lászlót, — mintha titkos sejtélem ösztönözné, — örömmel ugrott fel székeből.

— Mi az? Mit hozott bíró ur? — kérde.

— Hát alássan kérem, abban a mérgezési ügyben bátorkodtam bejönni! — mondá Csonka. — Tetszett talán már hallani, hogy meghalt Kuvik Kata?

— Igen, hallottam! Nos? Talán az sem szép szerével halt meg?

De nem ám! ... Egyébiránt a vallomását elhoztam, ebből többet tetszik megtudni!

Odaadta Kuvik Kata vallomását a vizsgálóbírónak, ki érdekléssel kezdé olvasni a következőket:

»Alólírott érezvén életem végét közeledni, az igaz Isten nevében, ki mindnyájunk felett ítéletet tart egykor, kijelentem hogy az öreg Makkos József megmérgezése gyanuja alapján elfogott Vályog Mihály teljesen ártatlan, mert e gonosz cselekedetet Makkos Lászlóné követte el férje tudtával és beleegyezésével. Engem Makkos vásárolt meg, hogy hamisan Vályogra esküdjem a dolgot. Kijelentem egyúttal azt is, hogy Makkos község ládáját is Makkos László raboltatta el velem és Csöröge Petivel, hogy megkerithesse atyja végrendeletét, melyben az minden vagyonát Vályog Mihályra hagyta. Makkos László volt az, ki engem is megmérgezett, hogy eltűn tessen a föld színéről. Mind ezeket utolsó órámon, midőn nemsokára Isten ítélőszéke előtt állok esküvel bizonyítom a jelenlevők előtt!

(Folyt. köv.)

Vasuti menetrend

Érvényes 1901. Május hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul	Vonat	Erkezik
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonat 1.28 délután
P.-Ladány	7.10 este	Személyvonat 9.43 este
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonat 1.50 délután
Budapest	12.36 délután	Személyvonat 8.10 este
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonat 5.45 reggel
Budapest	4.16 délután	Gyorsvonat 9.40 este
P.-Ladány	3.37 "	Tv. sz. sz. 5.34 délután
Debreczen—M.-Sziget		
Királyhaza	5.10 reggel	Személyvonat 2.08 délután
M.-Sziget	2.56 reggel	Személyvonat 9.48 délelőtt
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonat 10.50 éjjel
M.-Sziget	12.17 délután	Gyorsvonat 4.56 délután
Szatmár-Németi	7.53 este	Tv. sz. sz. 12.03 éjjele
Szatmár-Németi	6.46 este	Gyorsvonat 8.50 este
Debreczen—Szerencs		
Szerencs	8.22 reggel	Személyvonat 11.21 délelőtt
Szerencs	4.01 délután	" 7.03 este
Szerencs	6.58 este	" 10.43 éjjel
Debreczen—Füzes-Abony		
Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonat 10.24 délelőtt
Tisza-Füred	4.21 délután	" 7.56 este
Debreczen—Nagy-Léta—Vértes		
N.-Léta—Vértes	9.35 reggel	Vegyesvonat 11.16 délelőtt
N.-Léta—Vértes	4.31 délután	" 6.18 délután
Debreczen—Tisza-Lök		
Tisza-Lök	5.28 reggel	Vegyesvonat 9.17 délelőtt
"	4.06 délután	" 7.29 este
H.-Nánásig	11.20 déj	" 1.18 délután

* Minden kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik	Vonat	Indul onnan
P.-Ladány	7.41 reggel	Tv. sz. sz. 6.08 reggel
P.-Ladány	5.03 reggel	Személyvonat 4.00 reggel
Budapest	3.36 délután	Személyvonat 9.15 délelőtt
Budapest	6.26 este	Gyorsvonat 1.55 délután
Budapest	2.33 éjjel	Személyvonat 7.05 este
Budapest	11.44 délelőtt	Gyorsvonat 6.50 reggel
M.-Sziget—Debreczen		
Szatmár-Németi	8.46 reggel	Gyorsvonat 6.42 reggel
Szatmár-Németi	7.32 reggel	Személyvonat 3.45 reggel
M.-Sziget	12.16 délután	Személyvonat 6.— reggel
Szatmár-Németi	6.45 este	Személyvonat 2.47 délután
M.-Sziget	3.55 délután	Gyorsvonat 11.35 délelőtt
M.-Sziget	10.12 éjjel	Személyvonat 3.39 délután
Szerencs—Debreczen		
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonat 5.— reggel
Szerencs	12.07 délután	Személyvonat 9.03 délelőtt
Szerencs	7.53 este	Személyvonat 5.10 délután
Nagy-Léta—Vértes—Debreczen		
N.-Léta—Vértes	7.18 reggel	Vegyesvonat 5.25 reggel
N.-Léta—Vértes	3.18 délután	" 1.05 délután
Tisza-Lök—Debreczen		
Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyesvonat 5.06 reggel
Tisza-Lök	6.35 este	" 2.35 délután
H.-Nánás	3.30 délután	" 1.30 délután
Füzes-Abony—Debreczen		
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonat 4.18 reggel
Füzes-Abony	5.45 délután	" 11.35 délelőtt

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
 Liniment Capsici comp.

egy régi kipróbált házi szer, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik kézvezénnyel, csúzni és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utáztatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” orvosi jelre.

80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Buda-
 pesten.

Richter F. Ad. és társa,
 csás. és kir. udvari szállítók,
 Rudolstadt.

Több száz kiváló orvos ajánlja:

KRISTÁLY
ÁSVÁNYVIZ

Szt. Lukácsfürdői hegyiforrás
 Legyen mindennapi italod!

Kapható:
 Minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Páratlan a THYMOL fogcréme!

THYMOL
 a legkelleme-
 sebb fogtisztítószer, üdít, frissít.

THYMOL
 érzéketlenül
 sepiikus, megszünteti a fogfájást.

THYMOL
 törvényszerűen védett HAZAI gyártmány.

THYMOL
 töheriti szappant és konzerválja a fogakat.

THYMOL
 uton igen célszerű. Nélkülözhetlen.

THYMOL
 főülmul minden más fogtisztítószer.

1 tubus 60 fillér. — Kapható mindenütt.
 Egyedüli készítő és főszékhelyi raktár:
SAVOLY Illatszergyára
 g érzésre berendezett hygien. kosmet. laboratorium,
 magy. elsőrendű finom pipere-szappangyár
 Budapest, VII. Damjanich-utca 28.
 Gyári raktár és főközlöt, Temesvároton
 Főraktár: Debreczenben Kálmai Lipót
 Fisch testvérek, Tóth Kálmán fűszerkereskedő,
 Riekl József Zelmós fűszerkereskedő,
 Váray József fűszerkereskedő, Békés Lajos
 divatkereskedő, Leindenfrost Gy. fűszerkereskedő,
 Szabó Zsigmond fűszerkereskedő.

Szőlőművelők és mezőgazdák számára!
 A szőlőtelepek befecskenkezéséhez
 valamint a gyümölcsfákat károsító rovarok,
 továbbá a szegecs és tormáncs teljes kiirtására

Mayfarth Ph. és társa féle
 szabadalmazott
 önműködő
 úgy hordozható, mint kocsi szerelt

„SYPHONIA”

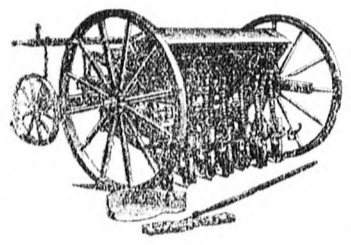
fecskenkdői, a legjobbknak bizonyultak, a melyek szivattyuzás nélkül a folyadékot önműködőleg a növényekre permetezik. Ezen fecskendőknek már sok ezerre menő példány van alkalmazásban és számos elismerő bizonyítvány igazolja ezeknek elvitázhatlan kiválóágát minden más rendszerrel szemben.

A legjobb vetőgépek
 Mayfarth Ph. és társa legújabb szerkezetű
 „AGRICOLA”
 (tolóvetőkerék-rendszer vetőgépei.)

Mindennemű mag-és különböző magmennyiség számára, váltó kerekek nélkül, dombon avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartóesség és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki

A lehető legnagyobb munka, idő és pénzmegektakarítását tessik lehetővé. Különlegességeket széna és szalmaprések-kézi használatra kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, ga bonarosták, tricurók, ekek hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és társa
 cs. és kir. kir. szabadalmazott mezőgazdasági gépgyárak
 BÉCS II. Tabacistrasse 71.
 több mint 400 arany-, ezüst és bronz éremmel kitüntetve
 Kimerítő árjegyzékek és elismerő okiratok kívánatra legyen küldetnek. Képviselek és lamételadók alkalmaztatnak

Nélkülözhetlen és túlmutatlan, hatásában csalhatatlan.
Világezik, kivitel minden országba.
 Chief Office 48. Brixton Road. London S. W.

A legmegbízhatóbb, legjobb a az egész világban dicsért és legkeresettebb házi szer a gyógyszerész

A Thierry balzsama.

Felülmutatlan minden mell, tüdő, máj és gyomor bajokban, valamint minden belső betegségnél külsőleg a legeredményesebb

sebgyógyító szer.

Csak akkor valódi, ha az üvegen, az egész művelt világban bejegyzett zöld „APÁCZA” védjegy van és ha az ón elzáron a czég, valamint a szók: **Allein echt beprérelve** látszik. Évi termelés bebizonyíthatólag 6 millió üveg. Postán bérmentes szétküldés, 12 kis üveg vagy 6 dupla üveg 4 korona. Egy próba üveg használati utasítással és a főraktárak jegyzékével 1 korona 20 fillér. — Székküldés az összeg előzetes beküldése mellett

A Thierry centifolia kenőcse
 (csodakenőcsnek nevezik)

utólérhetetlen szívó erejű és gyógyhatású. Operációkat többnyire feleslegessé teszi. E kenőccsel egy 14 éves gyógyíthatatlannak tartott csontszut, újabban pedig egy 22 éves nehéz rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus hatású és mindénféle gyuladásoknál, sebeknél gyorsan egyhíti és eloszlatja a fájdalmakat biztosan eltávolítja az idegen anyagokat. Egy tégly az összeg előzetes beküldése mellett 1 korona 80 fillér. Nagyobb rendelmenyeknél olcsóbb. Kimutatható évi termelés 100.000 Tégly. Mindkét szerről egész könyvtár áll elismerő és köszönő iratokból, a föld minden országából rendezésére. Kerülendők az utáztatok és vigyáznunk kell a téglyen beégetett czégre: „Apotheke zum Schutzen. gel des A. Shierry”. A hol főraktár nincs, ott directe kell rendelni, nehogy hamisításokat szerezzenek be. A czim a következő:

Apotheker A. Thierry Fabrik Pregradában
 Rohitsch Savanyukut mellett.
 [A cs. k. állami hivatalnokok szövetségének szállítója.]
 Contrektor of the War Office and The Admiralty, LONDON.

Debreczen, Rymnacki Kutasz Intézet Könyvtárának.